

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 54
від 03 лютого 2021 року

Про проект Закону України
“Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо
функціонування національної системи кваліфікацій”
(реєстр. № 4147-1 від 09.10.2020)

Головним комітетом з опрацювання законопроекту є Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів.

Законопроект надіслано Комітету з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України Разумкова Д.О. для розгляду в установленому порядку.

Проект поданий як альтернативний до однойменного проекту за реєстр. № 4147 від 23.09.2020.

Авторами зазначається, що проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій” (реєстр. № 4147-1 від 09.10.2020) має за мету стимулювання розвитку національної системи кваліфікацій, формування відкритих та інклюзивних інститутів, що діють в межах цієї системи.

Головне науково-експертне управління (далі – ГНЕУ) зазначає, що частина положень альтернативного законопроекту збігається за змістом з відповідними положеннями основного проекту. У зв’язку з цим деякі зауваження та пропозиції, викладені Головним управлінням у висновку від 14.12.2020 на проект реєстр. № 4147, залишаються актуальними й щодо проекту реєстр. № 4147-1.

Зокрема, це стосується: недоцільності одночасного визначення змісту термінів “професійна кваліфікація (повна професійна кваліфікація)”, “часткова професійна кваліфікація” та ін.

Головні відмінності альтернативного проекту, як зазначає ГНЕУ, від основного полягають в тому, що у проекті реєстр. № 4147-1: надається визначення таких понять, як: “вид професійної діяльності”, “трудова функція”; визначається, що при виборі системи оплати праці в межах підприємства, установи, організації, власник або уповноважений ним орган можуть встановлювати посадові оклади, ставки, компенсаційні, гарантійні та інші види

виплат в залежності від рівня Національної рамки кваліфікацій, галузевої рамки кваліфікацій (за наявності), до якого належить здобута особою (працівником) повна або часткова професійна кваліфікація, уточнюються питання організації діяльності Національного агентства кваліфікацій; передбачається створення Ради з розвитку професійних кваліфікацій тощо.

Водночас, ГНЕУ вважає, що одночасне визначення змісту одних і тих же термінів у різних законах є юридично некоректним і може ускладнити застосування відповідних положень на практиці.

Визначення змісту термінів “галузь” та “трудова функція” не відповідає предмету регулювання новій ст. 4¹ КЗпП. Терміни, які застосовуються в законопроекті, вимагають свого уточнення.

Проект вимагає деталізації умов, за яких власник може прийняти рішення, згідно з яким “при виборі системи оплати праці в межах підприємства, установи, організації, власник або уповноважений ним орган *можуть* встановлювати посадові оклади, ставки, компенсаційні, гарантійні та інші види виплат в залежності від рівня Національної рамки кваліфікацій, галузевої рамки кваліфікацій (за наявності), до якого належить здобута особою (працівником) повна або часткова професійна кваліфікація” для того, щоб забезпечити захист відповідних прав працівників.

Дискусійним на думку ГНЕУ є те, що гідно з ч. 4 нової редакції ст. 38 Закону України “Про освіту” Голова Національного агентства кваліфікацій, його заступники, члени Національного агентства кваліфікацій, які здійснюють свої повноваження на постійній основі, та працівники секретаріату не є державними службовцями.

У проекті пропонується доповнити Закон України “Про освіту” новою ст. 39¹, у якій передбачається порядок формування, склад та завдання рад з розвитку професійних кваліфікацій. Водночас деякі із цих завдань перетинаються з повноваженнями Національного агентства кваліфікацій, які закріплені у ч. 2 ст. 38 вказаного Закону, що потребує узгодження задля уникнення дублювання відповідних функцій.

Крім того, деякі терміни, які використовуються у цій статті, вимагають свого уточнення. Зокрема, йдеться про участь ради з розвитку професійних кваліфікацій у розробленні “галузових рамок кваліфікації, дескрипторів їх кваліфікаційних рівнів”.

Головним Комітетом з розгляду законопроекту, **Комітетом Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів**, було розглянуто даний законопроект та зареєстровано постанову Верховної Ради України, якою пропонується його **відхилити**.

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом зазначає, що проект Закону за своєю метою не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України.

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (далі – Мінекономрозвитку) зазначає, що законопроект підтримується за умови врахування зауважень та пропозицій.

Зазначається, що запропонована норма законопроекту щодо **визначення терміну «галузь» у змінах до Кодексу законів про працю України не є предметом трудових відносин**, оскільки він регулює трудові відносини всіх працівників.

Як і в зауваженнях до основного законопроекту, **пропонується визначити у законопроекті положення стосовно переходу від існуючої до нової системи професійних кваліфікацій**, та сформулювати механізм взаємодії чинної професійної стандартизації (Класифікатор професій ДК 003:2010 – 9035 професійних назв робіт, Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників – більше 6 тисяч кваліфікаційних характеристик) з новою кваліфікаційною системою.

Станом на 30.09.2020 до Реєстру професійних стандартів, які є частиною нової системи професійних кваліфікацій, внесено понад 76 професійних стандартів.

Мінекономрозвитку також пропонує **статтю 4¹ та статтю 4² законопроекту викласти в іншій редакції**, яка наводиться у його листі.

Пропонується **унікнути дублювання** щодо Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, яке визначається одночасно у Кодексі законів про працю України, що регулює трудові відносини працівників та Законі України “Про освіту”, що регулює суспільні відносини у сфері освіти, а зазначену норму визначити у Кодексі законів про працю України у редакції запропонованій Мінекономрозвитку.

Міністерство також вважає, що з метою ефективного інституційного забезпечення розбудови та функціонування системи кваліфікацій в Україні, **доцільно чітко виокремити завдання Національного агентства кваліфікацій, Кабінету Міністрів України та інших заінтересованих центральних органів державної влади** щодо регулювання суспільних відносин, пов’язаних зі створенням, функціонуванням та розвитком Національної системи кваліфікацій в Україні.

Зважаючи на вищезазначене, в експертному висновку Мінекономрозвитку наголошує, що з метою правового регулювання суспільних відносин, пов’язаних із створенням, функціонуванням, розвитком та ефективним інституційним забезпеченням необхідно сформулювати єдину, цілісну та гнучку Національну систему кваліфікацій в Україні. **Пропонується означені питання врегулювати у законопроекті “Про національну систему кваліфікацій”, розроблення якого передбачене Прикінцевими та перехідними положеннями Закону України “Про освіту”.**

Міністерство освіти і науки України повідомляє про відсутність зауважень до даного законопроекту.

Національна академія педагогічних наук України надала свої пропозиції щодо наступного.

Пропонується більш точно і коректно, на їх погляд, формулювання у законопроекті визначення **“кваліфікаційні центри”**, а також **вилучити норму із Закону України “Про освіту” про кількість кваліфікаційних рівнів**

Національної рамки кваліфікацій. Ці положення не увійшли до даного законопроекту.

Національне агентство кваліфікацій надає наступні пропозиції.

Національне агентство кваліфікацій пропонує **додатково внести зміни до дев'яти статей законів України** “Про зайнятість населення”, “Про професійний розвиток працівників”, “Про освіту”, “Про професійну освіту”, які не охоплені проектом Закону.

Крім того Національне агентство кваліфікацій звертає увагу, що логічним продовженням законопроекту було б **вилучення** із розділу XII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про освіту” вказівку Кабінету Міністрів України **протягом шести місяців підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України проект закону про національну систему кваліфікацій** із залученням спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні і спільного представницького органу сторони професійних спілок на національному рівні, професійних асоціацій національного рівня.

Федерація роботодавців України зазначає, що предмет регулювання і назва законопроекту не відповідає його змісту, оскільки законопроект не виконує приписів абзацу другого пункту 3 розділу XII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про освіту” щодо вказівки Кабінету Міністрів України протягом шести місяців підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України проект закону про національну систему кваліфікацій і не пропонує цю норму виключати.

Федерація роботодавців України зазначає про помилкове трактування низки термінів, а саме: “вид професійної діяльності”, “вид занять”, “професія”, “подібні умови господарювання”, “професійний стандарт” тощо.

Наведене у запропонованій редакції законопроекту 4147-1 визначення поняття професійного стандарту суперечить частині першій статті 39 Закону України “Про освіту”, відповідно до якої професійний стандарт – це затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій. натомість законопроектом 4147-1 не пропонується внесення змін до зазначеної статті Закону України “Про освіту”.

Сумнівними, на думку Федерації роботодавців України є рекомендації узгодження з рівнями Національної рамки кваліфікацій чи галузевих рамок кваліфікацій системи оплати праці, про що запропоновано в законопроекті.

Також вважається, що даний законопроект необхідно було б доповнити змінами до законів України “Про зайнятість населення” та “Про професійний розвиток працівників” для узгодження з нормами Закону України “Про освіту”.

Федерація роботодавців України у підсумку зазначає, що законопроект 4147-1 містить в собі ряд системних недоліків, зокрема не узгоджується як із нормами чинного законодавства, так і з нормами самого проекту, не врегульовує належним чином питання функціонування національної системи кваліфікацій та містить ряд положень, прийняття яких може негативно вплинути на ринок праці.

На засіданні підкомітету з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти 18 січня 2021 року було прийнято рішення щодо вищезазначеного законопроекту - визначитися шляхом голосування народними депутатами України на засіданні Комітету.

Враховуючи вищезазначене при обговоренні вищезазначеного питання, **Комітет Верховної Ради України з питань науки, освіти та інновацій вирішив:**

1. Підтримати в межах компетенції проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій” (реєстр. № 4147-1 від 09.10.2020), внесений народними депутатами України Гришиною Ю.М., Камельчуком Ю.О., Люботою Д.В. та іншими.

2. Рішення Комітету надіслати до Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів.

Голова Комітету

С.В. Бабак